

መሰልን ግዴታን ወለዲ

ሓደ ሕጻን ዝወለደ ሰብ፡ ብቁልጡፍ ነቲ ሕጻን ኣብ ናይ ህዝቢ መዝገብ/ ሲቪልስታንድ/ ከመዝግቦ ይግባእ። ኣብ ዝተመርገወ ወለዲ፡ ውሉድ ኣብ ምክንኻን ዝምልከት ሓላፍነት ናይ ክልቲኦም ብቀጥታ ይምዝገብ፡ ኣብ ብሕጊ ዘይተመርገወ ግን፡ ነዚ ዝምልከት እቶም ወለዲ ባዕላቶም ከነጽርዎ ይግባእ።

መሰልን ግዴታን ወለዲ

ሓደ ሕጻን ዝወለደ ሰብ፡ ብቁልጡፍ ነቲ ሕጻን ኣብ ናይ ህዝቢ መዝገብ/ ሲቪልስታንድ/ ከመዝግቦ ይግባእ። ኣብ ዝተመርገወ ወለዲ፡ ውሉድ ኣብ ምክንኻን ዝምልከት ሓላፍነት ናይ ክልቲኦም ብቀጥታ ይምዝገብ፡ ኣብ ብሕጊ ዘይተመርገወ ግን፡ ነዚ ዝምልከት እቶም ወለዲ ባዕላቶም ከነጽርዎ ይግባእ።

ናይ ኣቦነት ተፈላጥነት

ብሕጊ ዝተመርገወ ሰባት ምስዝወልዱ፡ እቲ በዓል ቤት ሰብኣይ ብቀጥታ፡ ከም ኣቦ ይፍለጥ። እቲ ኣቦ ኣብዚጉዳይ ምስዘይ ኣምነሉን ምስዝጠራጠርን፡ እቲ ኣቦነት ብሕጊ ንክነጸግ ክጠርዕ ይከኣል። እቶም ወለዲ ዘይተመርገወ ምስዝኾኑ ግን፡ እቲ ኣቦ ብቐጥታ ከም ኣቦ ኣይምዝገብን ኢዩ። ኣብዚ እቲ ኣቦ፡ ኣብ ምምሕዳር ከባቢኡ ሓላፍነት ናይ ህዝቢ መዝገብ ዝኾነ ትኣል፡ ቅድሚ ሕጻን ምውላዱ ወይ ድሕሪ ምውላዱ፡ ከም ኣቦ ተፈላጥነቱ ክምዝገብ ይከኣል። እቲ ኣቦ ነቲ ውላድ ካም ኣቦ ተፈላጥነት ክወስድ ዘይቅበሎ እንተኮይኑ ግን፡ እታ ኣደ ኣብ ቤት-ፍርዲ ቀሪባ ኣቦነት ከትፍልጥ ትኽእል ኢያ።

ናይ ወለዲ ምእላይ / ምክንኻን ሓላፍነት

ወለዲ ናይ ውላዶም ድሕነትን፡ ጽቡቕ መዕበያን፡ ሓልዮትን ኣተኣላልያን መዕበያ (elterliche Sorge) ዝምልከት ምሉእ መሰልን ግቡእን ኣለዎም። ነዚ ዝምልከት፡ ንኣብነት፡ ኣተዓባብያ፡ ወይ ገንዘባዊ ሓገዝ፡ኩሉ መነባብርን እዮም። ወለዲ ንውሉዶም ኣብ ኩሉ ሕጋዊ መዳያት ክሳብ ደቂ 18 ዝኾኑ ይውክልዎም ወይ ሓላፍነት ይወስድሎም። ወለዲ ብሕጊ ዝተመርገወ እንተኮይኖም፡ ብቀጥታ መሰልን ግቡእን ንውላዶም ዝምልከት ይህልዎም። ዘይተመርገወ እንተኮይኖም ግን፡ እቲ ኣቦ ነቲ ውላድ፡ ከም ኣቦ ተፈላጥነት ክወስድ፡ ክገብር ኣለዎ። ድሕሪዚ ወለዲ ብነጻ ድልዮቶም፡ ናይ ሓብር ናይ ውላድ ምሕላይን ምክንኻንን ብጽሑፋዊ መብርሂ ዝተሰነየ (gemeinsame elterliche Sorge) የቕርቡ። ነዚ ኣብ ናይ ህዝቢ መዝገብ፡ ኣብ ንውላድ ተፈላጥነት ዝወሃበሉ ግዜ፡ ኣብ ዞባዊ ናይ ህዝቢ መዝገብ ማእከል፡ ወይ ከኣ ጸኒሖም፡ ኣብ ናይ ዞባ ናይ ህዝቢ መዝገብ ማእከል፡ ኣብ ናይ ሕጻናትን ቆልዑትን ተጣብቑቲ መሰል ሰብ-ስልጣን (Kindesschutzbehörde, KESB) ኣብ ናይ ስድራቤት ቤት-ፍርዲ ኣብ ናይ ወረዳ ቤት ጽሕፈት፡ ይፍጽም። ኣብዚ እቶም ዘይተመርገወ ወለዲ ኣብ መዕበያን ምክንኻንን ውላድ፡ ዘይምርድዳእ ምስዝህልዎም፡ እቲ ተጣባቂ መሰል ሕጻናትን ቆልዑትን ይወስን። ነዚ ዝምልከት ሕቶ ዘለዎ ወይ ሓገዝ ዝደለ፡ ኣብ ዝምልከቶም ናይ ምክሪ ትኣላት ማእከል ክውከስ ይከኣል።

መነባብሮ

ከልተ ወለዲ እንተተፈላልዮም፡ ነቲ ውሉድ ክከናኸንዎ፡ ክልቲኦም ይግደዱ፡ ነቲ ውሉድ ብዛዕባ መነባብሮኡ (መነባብሮኡ፡ Unterhalt) ክሓስቡን ክሰርሑን ይግደዱ። ነቲ ቆልዓ ዘድሊ ገንዘባዊ ጠለባትን ኣተእላልያኡን፡ ከልተ ወለዲ ክምድብዎ ኣለዎም። መነባብሮ ናይቲ ውሉድ፡ ኣደን ኣቦን ይከፋፈልዎ። ክንደይን ብከመይን ነዚ ይከፋፈልዎ ንዝብል ሕቶ፡ ኣብ ቁጠባዊ ኩነታት ናይ ነብሲ ወክሮምን፡ ኣብ ምእላይ እቲ ውሉድ ዘለዎም ተራን ይምርኮስ። ኣብዚ ጉዳይ ኣብ ምርድዳእ እንተዘይተበጽሐ፡ ቤት ፍርዲ ይውስን። ዝተወሰነሉ ክፍሊት ዘይሸፍን ወገን ከኣ፡ ካብ ምምሕዳር ከባቢ፡ ሓገዝ ይሓትት። ኣብዚ ዘድሊ ሓገዝ ይግበር፡ ወይ ነቲ ሓገዝ ከም ኩነታት እቲ ሓታቲ ይነጽጎ። (Alimentenbevorschussung)

ዝያዳ ሓበሬታ (ሊንክኣድራሻታት ብሮፕራት ቡለቲን)

dev.hallo-aargau.ch/ti/partnership-and-children/parents-rights-and-duties